

2011 IN HET KORT

TOELICHTING OP
HET JAARVERSLAG

PENSIOENFONDS
ARCHITECTENBUREAUS

TOELICHTING OP HET JAARVERSLAG

In het jaarverslag legt het pensioenfonds uitgebreid verantwoording af over de ontwikkelingen, besluiten en gebeurtenissen van het afgesloten jaar. '2011 in het kort' bundelt de onderwerpen die de meeste deelnemers, werkgevers en gepensioneerden interesseren. Het biedt allereerst een toelichting op de financiële positie en ontwikkelingen. Daarna volgt een overzicht van de aantallen betrokkenen: deelnemers, bureaus en gepensioneerden. Het eindigt met een selectie van de belangrijkste besluiten die het fonds in 2011 heeft genomen.

FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

VERPLICHTINGEN RUIM 15% TOEGENOMEN

De belangrijkste doelstelling van het fonds is om nu en in de toekomst pensioen te kunnen uitkeren aan de deelnemers. Elk jaar berekent het fonds volgens vaste regels hoeveel vermogen het in kas moet hebben om deze individuele pensioenuitkeringen mogelijk te maken. Deze 'verplichtingen' zijn het afgelopen jaar met € 406 miljoen, ruim 15%, toegenomen. Bijgaande grafiek geeft de invloed van verschillende factoren op de verplichtingen. In een aantal gevallen is die positief. In andere negatief.

Verplichtingen	€ mln.	%
Eind 2010	2.603	
Toename	406	15,6 %
Eind 2011	3.009	

Pensioenen

Elke actieve deelnemer, jong of oud, bouwt per jaar pensioen op voor 2,1% van de pensioengrondslag. Hierdoor groeien de verplichtingen van het fonds; het afgelopen jaar met € 55 miljoen. Deze nemen af voor de gedurende het jaar uitgekeerde pensioenen en overleden gepensioneerden. In 2011 bedroeg deze afname € 89 miljoen. Per saldo daalden de verplichtingen hierdoor.

Levensverwachting

Pensioenfondsen houden er rekening mee dat wanneer mensen gemiddeld ouder worden, ze langer pensioen gaan ontvangen. Zij maken hiervoor gebruik van prognoses van het Actuarieel Genootschap. In december zijn de verplichtingen naar boven bijgesteld

op basis van branchespecifieke kenmerken, zoals opleidingsniveau en aard van het werk. Dit leidde tot een toename van de verplichtingen met € 29 miljoen.

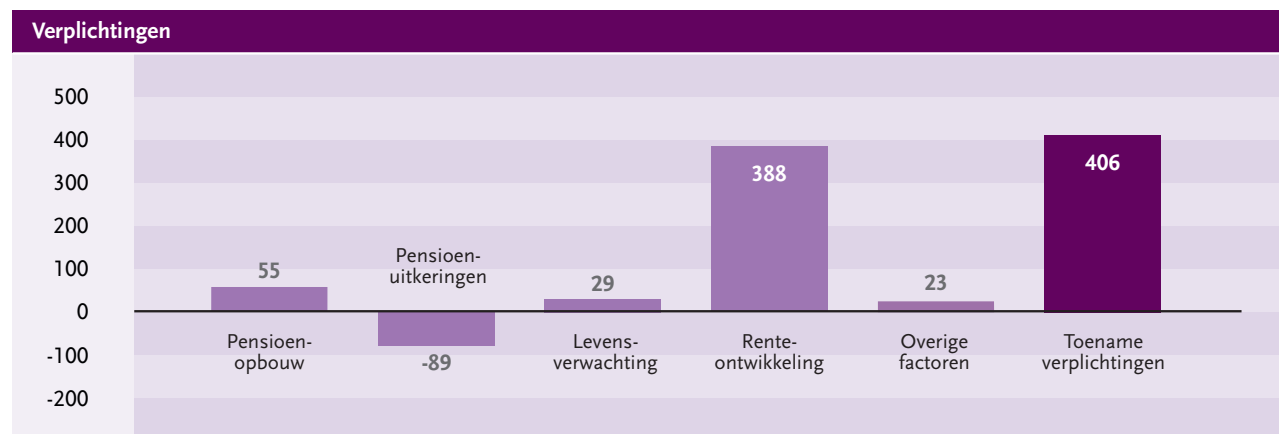
Rente

De toename van de verplichtingen werd vooral veroorzaakt door de ontwikkeling van de marktrente. Pensioenfondsen mogen ervan uitgaan dat de ingelegde premies aangroeien tot het moment waarop het pensioen wordt uitgekeerd. Zij hoeven nu niet alles in

kas te hebben. De verwachte toename wordt berekend aan de hand van de rentestand. Het afgelopen jaar daalde de rente. Hierdoor namen de verplichtingen met maar liefst € 388 miljoen toe.

Samenvattend

De verplichtingen groeiden sterk, met name door de gedaalde rente. Het pensioenfonds kende het afgelopen jaar geen toeslagen op pensioenopbouw en -uitkeringen toe, zodat de verplichtingen hierdoor niet wijzigden.

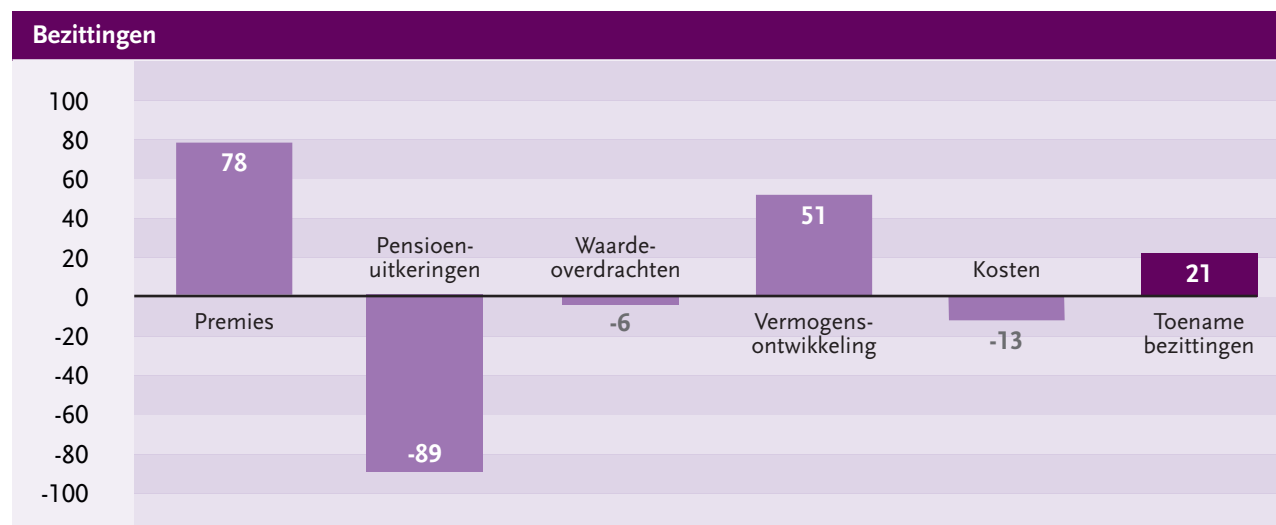
BEZITTINGEN HEEL LICHT GEGROEID

De bezittingen namen in 2011 met € 21 miljoen toe tot € 2.782, een stijging van 0,8%. Deze is een stuk kleiner dan de stijging van de verplichtingen. Hierdoor is de dekking van deze verplichtingen door de bezittingen afgenomen. Bij de ontwikkeling van de bezittingen spelen verschillende factoren een rol. In bijgaande grafiek zijn deze in groepen weergegeven.

Bezittingen	€ mln.	%
Eind 2010	2.761	
Toename	21	0,8 %
Eind 2011	2.782	

Pensioenen

Het pensioenfonds ontving € 78 miljoen pensioenpremie van werknemers en werkgevers en keerde € 89 miljoen aan pensioenen uit aan de pensioengerechtigden. Per saldo namen de bezittingen hierdoor met € 11 miljoen af.

Waardeoverdrachten

Het fonds werkte mee aan waardeoverdrachten van en naar andere pensioenregelingen. Per saldo was er sprake van een uitstroom, waardoor bezittingen afnamen met € 6 miljoen. Ook de verplichtingen namen met € 6 miljoen af.

Vermogensontwikkeling

2011 was voor de financiële markten een zwaar jaar waarin de meeste waarden afnamen. Desondanks behaalde het pensioenfonds een bescheiden positief resultaat van € 51 miljoen op beleggingen. Dit bestond voor € 22 miljoen uit dividenden en andere uitkeringen aan beleggers. De waarde van de beleggingen nam toe met € 29 miljoen.

Kosten

De kosten zijn te verdelen in beleggings- en uitvoeringskosten. De beleggingskosten bedroegen € 9 miljoen, 0,3% van het beheerde vermogen, exclusief transactiekosten. De uitvoering van de pensioenregeling kostte bij elkaar € 4 miljoen, € 200 per actieve deelnemer en gepensioneerde.

Het pensioenfonds heeft geen personeel in dienst.

De uitvoering wordt voor een belangrijk deel verzorgd door Syntrus Achmea Pensioenbeheer. Verder maakt het pensioenfonds o.a. kosten voor communicatie, advies en de werkzaamheden van De Nederlandsche Bank.

Samenvattend

De bezittingen namen met € 21 miljoen slechts zeer licht toe.

BELEGGINGEN

Vermogensbeheer

PGGM is voor 80% van de portefeuille de vermogensbeheerder van het fonds. Het resterende deel van de portefeuille wordt beheerd door Syntrus Achmea Vastgoed. PGGM levert als integraal vermogensbeheerder de dienstverlening vanaf het strategisch beleggingsadvies tot en met de verantwoording van de resultaten. PGGM let niet alleen op rendementen, maar zorgt er ook voor dat het vermogen verantwoord belegd wordt. In alle beleggingsactiviteiten wordt bewust rekening gehouden met de invloed van milieu, sociale factoren en goed ondernemingsbestuur.

Beleggingsbeleid

Het pensioenfonds zet in op een hoog, maar stabiel rendement. Een stabiel rendement leidt tot meer robuustheid onder verschillende economische omstandigheden en minder schommelingen in de dekingsgraad. Dit beleid wordt uitgevoerd door het vermogen te spreiden over verschillende categorieën beleggingen. De verdeling is voor 2011 in de grafiek op de volgende pagina weergegeven.

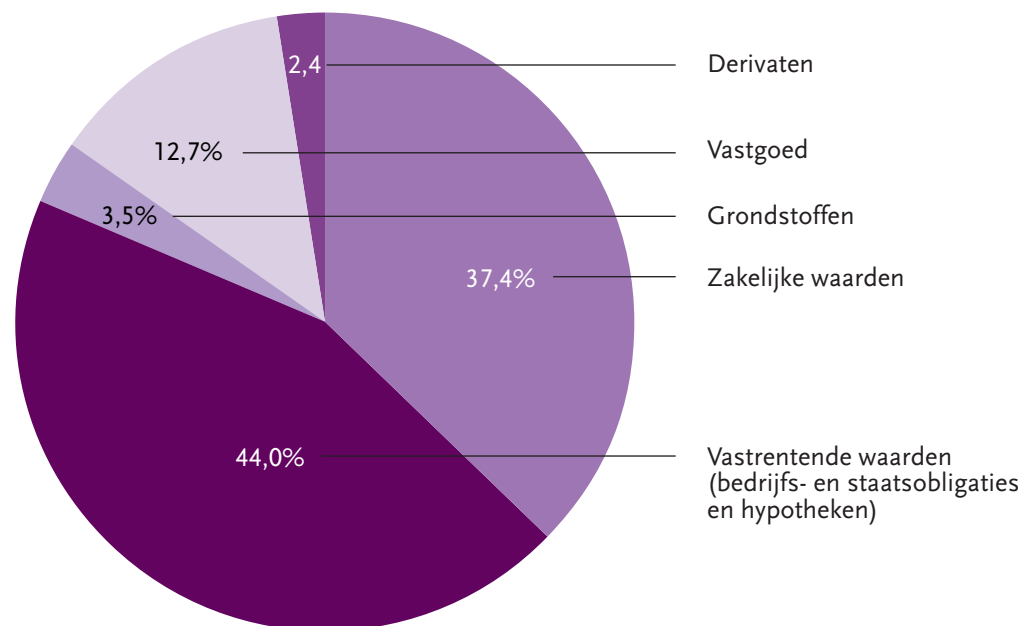

RESULTAAT VERSUS BENCHMARKS

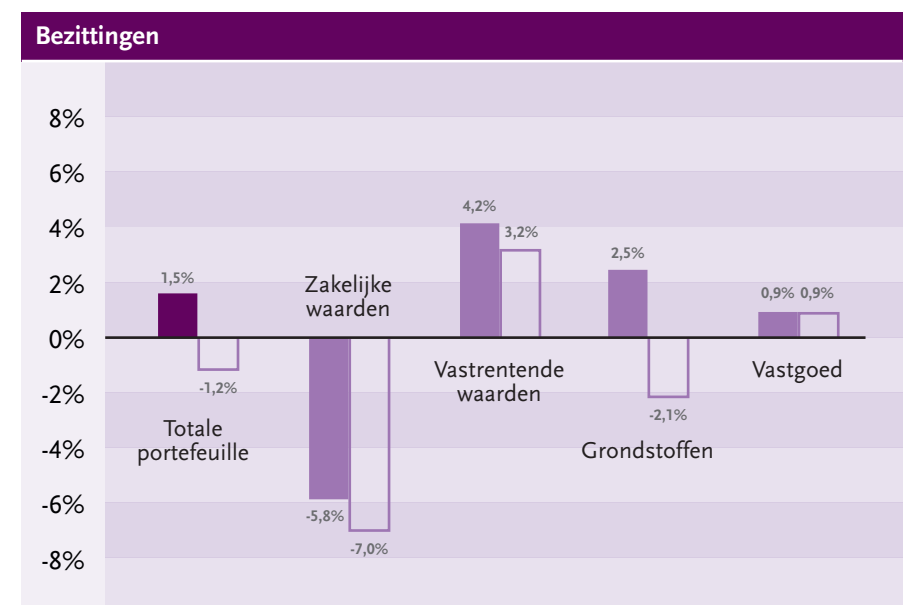
De beleggingsresultaten van de portefeuille in totaal en iedere categorie afzonderlijk kunnen worden afgezet tegen benchmarks. Binnen alle categorieën deed het pensioenfonds het even goed of beter dan 'de markt'. Er werd een overall rendement gerealiseerd van 1,5%, wat 2,7% meer is dan de benchmark van -1,2%. In de zwaar

getroffen categorie zakelijke waarden (zoals aandelen) was het resultaat negatief, -5,8%, wat nog 1,2% beter was dan de benchmark. Het positieve resultaat van 4,2% op vastrentende waarden lag 1,0% hoger dan de benchmark. In grondstoffen werd met 2,5% een 4,6% beter resultaat bereikt dan de negatieve benchmark. Het resultaat op vastgoed was met 0,9% gelijk aan de benchmark.

Portefeuille (eind 2011):

■ Resultaat □ Benchmark

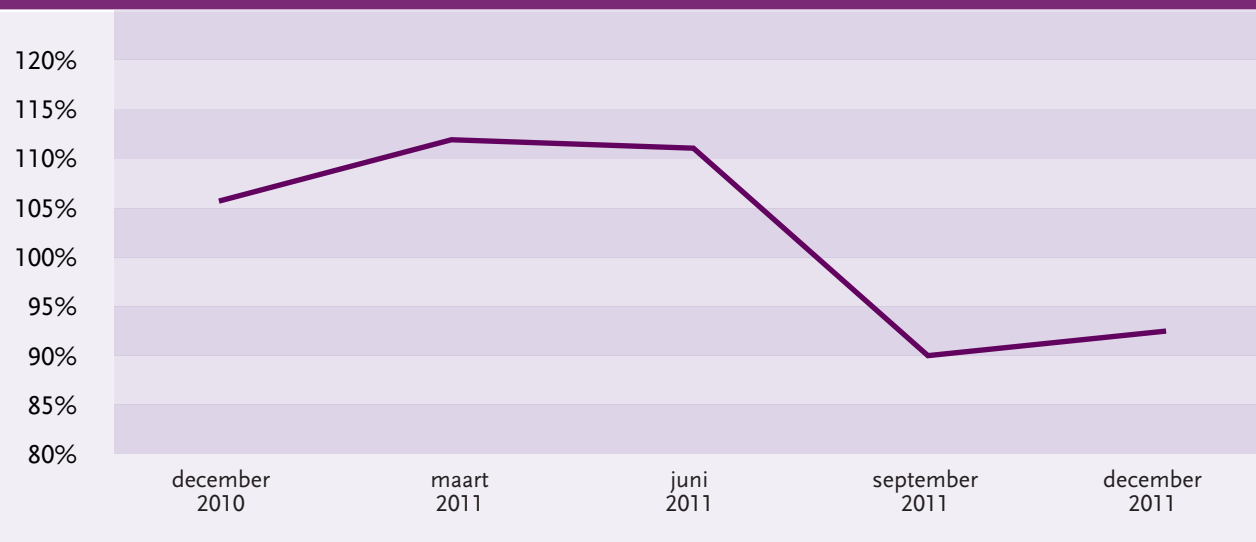

DEKKINGSGRAAD

2011 was voor de financiële positie van het fonds een slecht jaar. De dekkingsgraad kreeg enorme klappen en daalde tot onder het herstelplan. De dekkingsgraad eindigde het jaar op 92,3% (t.o.v. 105,9% eind 2010). De belangrijkste oorzaak was de dalende rente waardoor de verplichtingen in de tweede helft van het jaar sterk toenamen. De verplichtingen zijn aan het eind van het jaar verhoogd vanwege de toegenomen levensverwachting. De bezittingen namen slechts in geringe mate toe.

Dekkingsgraad (per kwartaal)

ONTWIKKELINGEN BUREAUS, DEELNEMERS EN GEPENSIONEERDEN

De economie en de levensverwachting leidden tot belangrijke veranderingen in de aantallen deelnemers en gepensioneerden. De economische crisis heeft de branche sterk geraakt en dat komt tot uitdrukking in een daling van het aantal actieve deelnemers. Door de toenemende levensverwachting neemt het aantal gepensioneerden toe. Naar verwachting zijn er in de loop van 2012 meer gepensioneerden dan actieve deelnemers.

Deelnemers

2011 was het derde jaar op rij dat het aantal actieve deelnemers sterk afnam, dit keer met maar liefst 13,4% naar 10.008 deelnemers. Deze daling illustreert de krimp in de branche en de gevolgen van de economische crisis. Het aantal aangesloten bureaus bleef vrijwel gelijk (+0,7%), zodat het aantal werknemers per aangesloten bureau daalde van 6,5 naar 5,6. Het aantal gewezen deelnemers nam in 2011 met 0,8% toe tot 24.571 personen.

Actieve deelnemers		
Eind 2010	11.557	
Afname	-1.549	-13,4 %
Eind 2011	10.008	

Aangesloten bureaus		
Eind 2010	1.779	
Toename	12	0,7 %
Eind 2011	1.791	

Gewezen deelnemers		
Eind 2010	24.386	
Afname	185	0,8 %
Eind 2011	24.571	

Gepensioneerden

Het aantal gepensioneerden groeide het afgelopen jaar met 6,0% naar 9.958. Van de aanvullingsregeling maakten 71 deelnemers gebruik, een daling van 26% ten opzichte van 2010.

Gepensioneerden (alle pensioenen)		
Eind 2010	9.398	
Toename	560	6,0 %
Eind 2011	9.958	

BESTUURSBSLUITEN

Het bestuur van het fonds is verantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenregeling. Hier volgt een selectie van onderwerpen die in 2011 op de agenda stonden.

Herstelplan

In de tweede helft van het jaar daalde de dekkingsgraad van het pensioenfonds sterk en bereikte deze op een gegeven moment het laagste niveau ooit. Het bestuur bereidde zich voor op het opstellen van een nieuw herstelplan en het aankondigen van maatregelen in het eerste kwartaal van 2012. Alle betrokkenen zijn in het najaar per brief geïnformeerd over de ernst van de financiële problemen.

Premie en toeslagen

De premie is in 2011 verhoogd naar 28,8% van de pensioengrondslag. Hiervoor werd de bestaande systematiek gebruikt, waarbij de gemiddelde rente van de voorgaande vijf jaar wordt meegewogen. De daling van deze rente leidde tot stijging van de premie. De premie voor 2012 is conform het premiebeleid verhoogd naar 30,3% van de pensioengrondslag. Het bestuur heeft afgezien van een verhoging met een aanvullende herstellpremie. Omdat de premie zowel door werkgevers als door werknemers betaald wordt, zijn hun belangen op gelijke wijze behartigd. Vanwege de ontoereikende dekkingsgraad zijn geen toeslagen verleend.

Crisisplan

De Nederlandsche Bank heeft pensioenfonds de opdracht gegeven een financieel crisisplan op te stellen. Van een crisis is sprake als in korte tijd de dekkingsgraad beweegt richting kritische waarden en de doelstelling van het pensioenfonds in gevaar komt. Het bestuur startte in 2011 de ontwikkeling op van een crisisplan, met als uitgangspunt dat de lasten van te nemen maatregelen evenwichtig worden verdeeld over betrokkenen.

Deskundigheid

Het pensioenfonds zorgt dat de deskundigheid van bestuur, deelnemersraad en verantwoordingsorgaan structureel op een uitstekend niveau ligt. Daartoe heeft het bestuur functie- en bestuurdersprofielen opgesteld. Deze bieden houvast aan benoemende organisaties bij het afvaardigen van competente en deskundige bestuursleden. In 2011 is de deelnemersraad gestart met de SPO-leergang Besturen van een pensioenfonds.

PENSIOENFONDS
ARCHITECTENBUREAUS

COLOFON

Het jaarverslag 2011 is te downloaden van www.pensioenfondsarchitectenbureaus.nl. De brochure '2011 in het kort' biedt een toelichting op de gang van zaken in 2011. Deze maakt daarvoor gebruik van gegevens en informatie uit het jaarverslag, maar heeft geen officiële status.

HEBT U VRAGEN?

Service desk

088 008 4056 (werkdagen 8.30 – 17.00 uur)

E-mail

info@pensioenfondsarchitectenbureaus.nl

Adres

Pensioenfonds Architectenbureaus
p/a Syntrus Achmea
Postbus 40040
7300 AX Apeldoorn

Website

www.pensioenfondsarchitectenbureaus.nl